

**TÜRKİYE'DE GÖÇMEN SORUNUNA ÖRNEK SURİYELİ  
MÜLTECİLER****SYRIAN REFUGEES IN TURKEY AS AN EXAMPLE OF MIGRANT  
PROBLEM***Zeki BOYRAZ\****Özet:**

Dünyanın farklı bölgelerinde değişik tarihlerde devam eden çatışmalar ve savaşlar; milyonlarca insanı yerinden yurdundan zorunlu göç ettirmiştir. Filistinliler için 1967 savaşından hemen sonra, 5 milyondan fazla insan, Lübnan, Suriye, Ürdün ve Filistin'de kurulan mülteci kamplarında halen yaşamaktadır. Pek çok Avrupa ülkesi ve Kuzey Amerika'da, Arnavutlar, Kosovalılar, Bosnalılar, Iraklılar ve Somalilerin oluşturduğu göçmen toplulukları göç etmişlerdir. Balkanlardaki değişik tarihlerde Yunanistan, Bulgaristan, Romanya ve o günkü var olan Yugoslavya'nın yapmış olduğu rejimsel baskılardan kaçan soydaşlarımız ülkemize sığınmış. Marmara bölgesi başta olmak üzere birçok bölgemizde hala yaşamaktadır.

İnceleme konumuz Suriye göçlerine itici sebep olan, Beşeri unsurlardan, Suriye Baas Partisi'ne ait askerler ve bu partiyi iktidardan indirmek isteyen muhalifler arasında süregelen silahlı mücadele sonucunda gösteriler 15 Mart 2011'de başlamış ve Nisan 2011 tarihinde ülke çapına yayılmıştır. Bunun sonucu 7.6 milyon Suriyeli yerlerinden göç etmek zorunda kalmıştır. Bunların 1.532 bin 74'ü Türkiye'ye sığınmıştır. Göç edenlerden 235 bini ülkemizde değişik şehirlerde çadır kentlerde yaşarken geri kalan 1.332 bin 74 'ü Türkiye'ye geneline dağılmış durumdadır.

Çalışmamız; savaşlar, iç savaşlar ve siyasi baskılar sonucu yaşadıkları topraklardan milyonlarca insanın, mültecilik ve göçmenlik ile yüz yüze bırakılmasına örnek Suriye'den Türkiye'ye gelen göç sorununa dikkat çekmektir. İncelemede ülkemizde kurulan çadır kentlerin dağılımları ve bu çadır kentlerden Akçakale kampları örnek seçilmiş olup ayrıntılı olarak incelenecektir.

Suriyeli mülteci krizi bu anlamda yakın gelecekte Türkiye'de yerleşen bir Suriyeli göçmen nüfusun var olacağı yönünde bir gerçeği ortaya 'da koymaktadır.

**Anahtar Kelimeler:** Mülteciler, Suriye, Dış Göç.

---

\* Doç. Dr., Fırat Üniversitesi İnsani ve Sosyal Bilimler Fakültesi Coğrafya Bölümü - Elazığ  
zboyraz@gmail.com

### **Abstract:**

The on going conflicts and wars in different parts of the world on different dates forced millions of people to migrate. Over 5 million Palestinians still live in the refugee camps built in Lebanon, Syria, Jordan and Paletsine after the war in 1967. Many Albanian, Kosovan, Bosnian, İraqi and Somalian migrated to various European countries and NortAmerica. Our kins took refuge in our country due to the political oppresion they experienced in the balkan states likeGreece, Bulgaria, Romania and Jugoslavia. They still live in our country, particularly in the Marmara region.

The main reason of Syrian migration was the armed struggle between the Syria Baas Party and the opponent party who wanted to come to power. The struggle started on March 15th, 2011 and spread all over the country in April, 2011. Consequently, 7.6 million Syrian had to migrate. 1.532 of these Syrian took refuge in Turkey. 235.000 of these migrants live in tent cities in different cities and 1.332 of these migrants dispersed all over the country.

Our study takes the Syrian migration toTurkey as an example to draw attention on the migrants and refugees who are forced to migrate because of wars, civil wars and political oppresion in their countries. In our study the dispersion of tent cities in Turkey will be examined taking the camps in Akçakale as an example.

It's clear that this Syrian refugee crisis will cause Syrian migrants to be settled in Turkey in the near future.

**Key words:** External Emigration of Refugees, Syria, Foreign Immigration.

## **GİRİŞ**

Dünyada mülteci kavramı ile ilgili çeşitli tanımlar yapılmaktadır. En kısa tanımı sosyal ve ekonomik olaylar sonucu iltica eden kişilere mülteci denmektedir, başka bir tanımda ise “Mülteci veya sığınmacı: dini ve milleti belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm gören veya göreceği korkusu ve endişesi taşıyan, bu sebeple ülkesinden ayrılan/ayrılmak zorunda bırakılan ve korkusu nedeniyle geri dönemeyen veya dönmek istemeyen, iltica ettiği ülke tarafından endişeleri haklı bulunan kişi” olarak tanımlanmaktadır (<https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C3%BClteci>). BM ise Mültecilerin Statüsüne İlişkin 1951 Sözleşmesi'ne göre mülteci “İrki, dini, milliyeti, belli bir sosyal gruba mensubiyeti veya siyasi düşünceleri nedeniyle zulüm göreceği konusunda haklı bir korku taşıyan ve bu yüzden ülkesinden ayrılan ve korkusu nedeniyle geri dönemeyen veya dönmek istemeyen kişidir”.

Dünyada yaklaşık 45 milyon sığınmacı ve mülteci nüfus yer almaktadır. 2011 yılı şubat ayında başlayan Suriye'deki iç çatışmalar sonucu yaklaşık 6.5 milyon kişi yerini terk etmek zorunda bırakılmıştır. Bunun 3

milyona yakını sınır ötesi göçe katılarak komşu ülkelerin nüfus dağılışı haritalarında önemli değişimler meydana getirmiştir.

Lübnan, Ürdün, Türkiye; Suriye iç savaşında en fazla etkilenen ülkeler arasındadır. Zaatari kampı 144.000 sığınmacı ile Ürdün'ün pek çok şehriden daha fazla nüfus barındırmaktadır. Bu göç dalgasından Türkiye'de nasibini almış, göçmenlerin en önemli göç rotası üzerinde yer alan Şanlıurfa ve çevre il ve ilçeler nüfusun getirmiş olduğu baskı sebebiyle hızla değişimler görülmüştür. Telabyaz, Dahal, Rakka, Halep gibi yerleşim yerlerine yakın olması nedeniyle Şanlıurfa'nın ilçesi olan Akçakale yoğun göçün rotalarından biri olmuştur. Ayrıca, tarihsel olarak Şanlıurfa yerleşim yeri ile Suriye vilayetleri arasında her zaman ticari ve toplumsal bir ilişki olduğunu da eklemek gerekir. Elbette sadece nüfus göç etmemiş, bu insanlarla birlikte var olan sorunlarda taşınmıştır. Varılan noktada da bu sorunlar gün yüzüne çıkmaya başlamıştır. Zaman zaman yaşanan bir takım gerilimlerle bu durum rahatlıkla gözlemlenebilmektedir. Elbette ki en önemli soru bu sığınmacı nüfusun ne kadar kalacağı ve tekrar dönme düşüncelerinin olup olmadığıdır. Yaptığımız çalışmada gelen bu mültecilerin çoğu içsavaş sona erirse ülkelere geri dönmek istediklerini yok denecek kadar az olan bir kısmı ise ülkelere geri dönmek istemediklerini söylemektedirler. Ülkelerine geri dönmek istemeyen bu mültecilerin Akçakale'de ticarethaneler kurarak yaşamlarını bu şekilde devam ettirecekleri varsayımlar arasındadır.

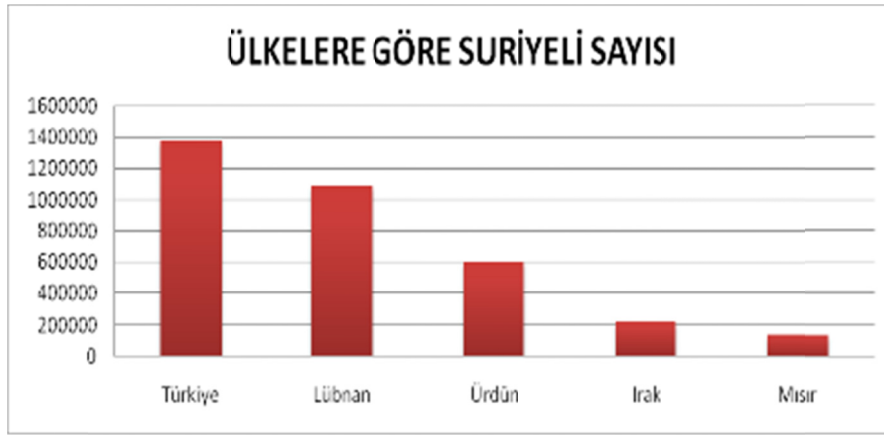
### 1. DÜNYADAKİ VE TÜRKİYE'DEKİ SURİYELİ SİĞINMACILARIN ÜLKELERE DAĞILIŞI

BM Mülteciler Yüksek Komiserliğinin Temmuz 2014 tarihli istatistiklerine göre Türkiye, Irak, Mısır ve Kuzey Afrika'da yaklaşık 3.5 milyona yakın kayıtlı Suriyeli mülteci yaşadığı belirtilmektedir.

Bu mültecilerin ülkelere göre dağılımına baktığımızda (01.07.2014); Türkiye: 1.385.000 Suriyeli mülteciye ev sahipliği yapmaktadır. Bu oran resmi rakamlara göre böyledir. 911 km kara sınırimız olan Suriye ile yaya geçişlerini engelleyen çok önemli jeomorfolojik engel bulunmamaktadır. Yaya geçişlerini engelleyen akarsu, derin vadiler, dağlık kütleler, önemli sık ormanlar yoktur. Dolayısıyla sınırın hemen hemen her yerinde kaçak geçişlerin rahatlıkla olduğu kayıt dışı Suriyelilerin ülkemize dağıldığı belirtilmektedir. Bu sonuca göre Türkiye'de 2.000.000 üzerinde Suriyeli göçmen bulunduğu tahmin edilmektedir. Bunun dışında Türkiye'den sonra en fazla Suriyeli mülteci 1.092.752 kişi ile Lübnan'da olduğu, 606.993 kişi ile Ürdün, 218.597 kişi Irak'ta, 138,121 kişi ile Mısır Suriyelilere kucak açan diğer ülkeleri oluşturmaktadır (Tablo 1, Grafik 1)

**Tablo 1.** Ülkelere Göre Suriyeli Mülteci Rakamları (AFAD)

Ülkeler	Sığınmacı Sayıları (kişi)
Türkiye	1.385000
Lübnan	1.092.752
Ürdün	606,993
Irak	218.597
Mısır	138.121



**Grafik 1:** Ülkelere Göre Suriyeli Mülteci Rakamları (AFAD)

## 2. TÜRKİYE İL İL MÜLTECİ-SIĞINMACILAR VE DAĞILIŞLARI

Türkiye’de 2014 sonu itibarıyla ile resmi rakamlara göre yaklaşık 1,75000-2.000.000 yakın mülteci bulunmaktadır. Bu sayının 1.7 milyonunu sadece Suriyeli mülteciler oluşturmaktadır. Geriye kalanlar ise Iraktan, Somali’den, Afganistan’dan ve diğer ülkelerden gelen mültecilerdir. Bu mültecilerin sayılarını tablo üzerinde görelim; yalnız bu tablo üzerinde Suriyeli sayısı verilmemiştir.

**Tablo 2:** Türkiye’de Bulunan Mülteci Sayıları (Suriyeliler Hariç)

Aralık 2014 itibarıyla UNHCR Türkiye İstatistikleri*											
31.12.2014 itibarıyla Kayıtlı Mülteci ve Sığınmacıların Yaş, Cinsiyet ve Geldikleri Ülkelere Göre Dağılımı											
ÜLKE	0-4		5-11		12-17		18-50		60+		TOTAL
	K	E	K	E	K	E	K	E	K	E	
AFGANİSTAN	271	271	340	196	653	3043	2227	3845	80	116	10052
İRAN	233	246	381	143	275	367	3005	1718	85	80	9836
İRAK	1007	1059	1750	2026	1230	1625	5265	2273	410	404	21947
ŞİMALİ	82	106	179	190	195	238	878	772	21	22	2583
DiĞERLERİ	509	675	804	119	544	751	9331	3354	137	144	11028
TOPLAM KİE	2162	2357	1854	4284	2907	4024	14413	20659	733	766	
GENEL TOPLAM	4513		8138		7021		30383		1489		53546

(Kaynak: <http://www.unhcr.org.tr/?page=12>)

BM Enformasyon Merkezi verilerine göre 2 Temmuz 2014 itibarıyla yakın coğrafyadaki Suriyeli mültecilerin %28’i Türkiye’de ikame ediyor. Türkiye 10 ilde Nisan 2015 AFAD verilerine göre 258.537 Suriyeliye ev sahipliği yapan 25 kamp kurmuş durumda. Bu sayının sadece 4/1’i (%24) İstanbul’da bulunmaktadır. İstanbul’dan sonra Suriyeli mülteciler %16’lık oranlar Gaziantep’te, %14’lük oranla Hatay’da, %12’lik oranla Şanlıurfa’da, %5’le Mardin’de, %4 ile Adana ve Kilis’te, %3 ile Kahramanmaraş, Konya, Mersin de, geriye kalan %12’lik oran başta Şanlıurfa olmak üzere ülkemizin değişik alanlarına dağılmış durumdadır (Grafik 2).

**Grafik 2:** Türkiye’deki Suriyeli Mültecilerin İller Arası Dağılışı

Son 2,5 yılda hem kamplarda hem de kamp dışında yaşayan Suriyeliler için sağlanan sağlık hizmetlerine ücretsiz erişimin yanı sıra Türkiye gıda, barınma, eğitim ve kamplarda mesleki eğitimler de sağlıyor. BM verilerine göre, Türkiye'nin Suriyeli mülteciler için bugüne kadar harcadığı para

miktarı 4,5 milyar dolara ulaşmış durumda. Ancak bu önlemlerin hiçbiri akın akın ülkelerini terk etmeye devam eden Suriye vatandaşlarının insani ihtiyaçlarını karşılamaya tam anlamıyla yetmemektedir. Dün ülkeleri ve BM yeterli desteği vermemektedir.

## **2. TÜRKİYE’DE MÜLTECİ SORUNUN BAŞLAMA SEBEPLERİ**

Türkiye’de mülteci sorunu Irak ve Suriye’de yaşanan Arap baharı denilen olayın hemen ardından yoğun bir mülteci göçün ülkemize yaşanmasıyla bir sorun haline gelmiştir.

Peki, Arap baharı nedir, Arap dünyasını nasıl etkilemiştir? Onun üzerinde duralım.

### **2.1. Arap Baharı**

Bilindiği üzere 17 Aralık 2010 günü 26 yaşındaki Tunuslu Muhammed Buazizi, bir pazar yerinde kendini yakmış, buna tepki olarak 18 Aralık günü Tunus’ta halkın sokaklara dökülmesiyle de daha sonra “Arap Baharı” olarak adlandırılacak muhalif hareketlerin kıvılcımı yakılmıştı.

26 yaşındaki Muhammed Buazizi, iş bulamadığından pazarda meyve-sebze satarak ailesini geçindirmeye çalışan biri olduğu belirtilmektedir. 17 Aralık 2010 günü, tezgâhının ruhsatsız olduğu gerekçesiyle tartı aletine ve tezgâhına el koymak isteyen zabıtalara ve güvenlik güçlerine sorun yaşayan Buazizi, maruz kaldığı şiddet, hakaret ve aşağılanma iddiasıyla o gün kendini ateşe vermişti. Vücudunun yüzde doksanı yanmış bir halde hastaneye kaldırılan Muhammed Buazizi, 4 Ocak 2011’de hayatını kaybetmiştir.

Bu olay bahane ederek sokaklara dökülen Tunus halkı, işsizlik, gıda enflasyonu, yolsuzluk, ifade özgürlüğü, kötü yaşam koşulları gibi birçok sorunu protesto eden gösteriler düzenlemeye başlamışlardır. Hükümet güçleriyle protestocu halk arasında yoğun çatışmaların yaşandığı gösteriler sonucunda gerçekleşen “Yasemin Devrimi”yle 23 yıldır iktidarda olan Zeynel Abidin Bin Ali 14 Ocak 2011’de iktidarı bırakarak yurt dışına kaçtı ve ardından yapılan seçimlerde halk Nahda Partisi’ni yönetime getirmiştir.

İlk olarak 18 Aralık 2010 tarihinde Tunus’ta başlayan protestolar, domino etkisi göstererek benzer sorunlar yaşayan Arap dünyasına yayılmıştır. Ortadoğu ve Kuzey Afrika’nın tamamına yayılan Arap hareketleri, Mısır’da 30 yıllık diktatör Hüsnü Mübarek’in, Libya’da 42 yıllık diktatör Muammer Kaddafi’nin devrilmesiyle sonuçlanmıştır.

Suriye’de rejime karşı başlayan gösterilere Beşar Esad yönetiminin halka şiddetli bir şekilde karşılık vermesi üzerine protestocular birçok ülkenin desteği ile silahlanarak rejimi devirmeye karar vererek, Böylelikle

Mart 2011’de çatışmalar her bölgeye yayılınca Suriye’de iç savaş patlak vermiştir. Bu çatışmalarda yer almak istemeyen halk komşu ülkelere sığınmayı tercih etmişlerdir. Başta Türkiye, Ürdün, Irak, Lübnan ve Mısır gibi komşu ülkelere yoğun bir göç dalgası başlamıştır. Suriye’de kalıp Esad rejimini devirmek isteyenler ise bölgede çatışma yoluna seçmişlerdir. Bu çatışmalar bilindiği gibi günümüzde hala devam etmektedir. Cenevre’de BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği’nin hazırlamış olduğu Mart 2011 ve Nisan 2014 yılları arası dönemde Suriye’de 191 Bin 369 kişi öldürüldüğünü duyurmuştur; BM İnsan Hakları Yüksek Komiseri sözcüsü Colville Pillay uluslararası toplumun ölümleri engellemeyi başaramamasını skandal olarak ve savaşın Irak ve Lübnan’a sıçramasını kara leke olarak değerlendirmiştir. Sözcü aynı zamanda raporda Suriye’de aylık ölü sayısının 5-6 bin arasında değiştiğini belirtmiştir.

Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Yakın Doğu’daki birçok ülkede, bundan 5 yıl önce, 18 Aralık 2010’da Tunus’ta başlayan Arap Baharı’nın etkileri hâlâ değişik Ortadoğu ülkeleri başta olmaz üzere devam etmektedir. Bu ülke vatandaşları, bu olaylardan ilham alarak kendi ülkelerinin hükümetlerini protesto ederek ve kendi geleceklerini kendileri belirlemeye yolunda kararlılıkla mücadele ettikleri görülmektedir.

İşte bu olaylarla birlikte Suriye ve Irak’ta yaşanan iç savaşlar ile birlikte daha önceden değindiğimiz gibi bu bölgelerde yoğun bir göç hareketi ülkemize doğru yaşanmaktadır. Yaşanan bu göçler ülkemizde en çok sınır illeri ve ilçelerinde etkiler olmuştur. Suriye sınırımızda olan Şanlıurfa’nın bir ilçesi olan Suriye sınırına sıfır noktada bulunan Akçakale’de bu yoğun göçten etkilenmiş. Bu yerleşme yerinde çeşitli sosyal-ekonomik siyasi, kültürel ve politik gibi çeşitli sorunlar yaşanmıştır. İşte yaptığımız bu çalışmada bu sorunlar ele alınacak ve yerli halkın Suriyeli mültecilere nasıl bir bakış açısı geliştirdikleri şehrin üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri üzerinde durulacaktır.

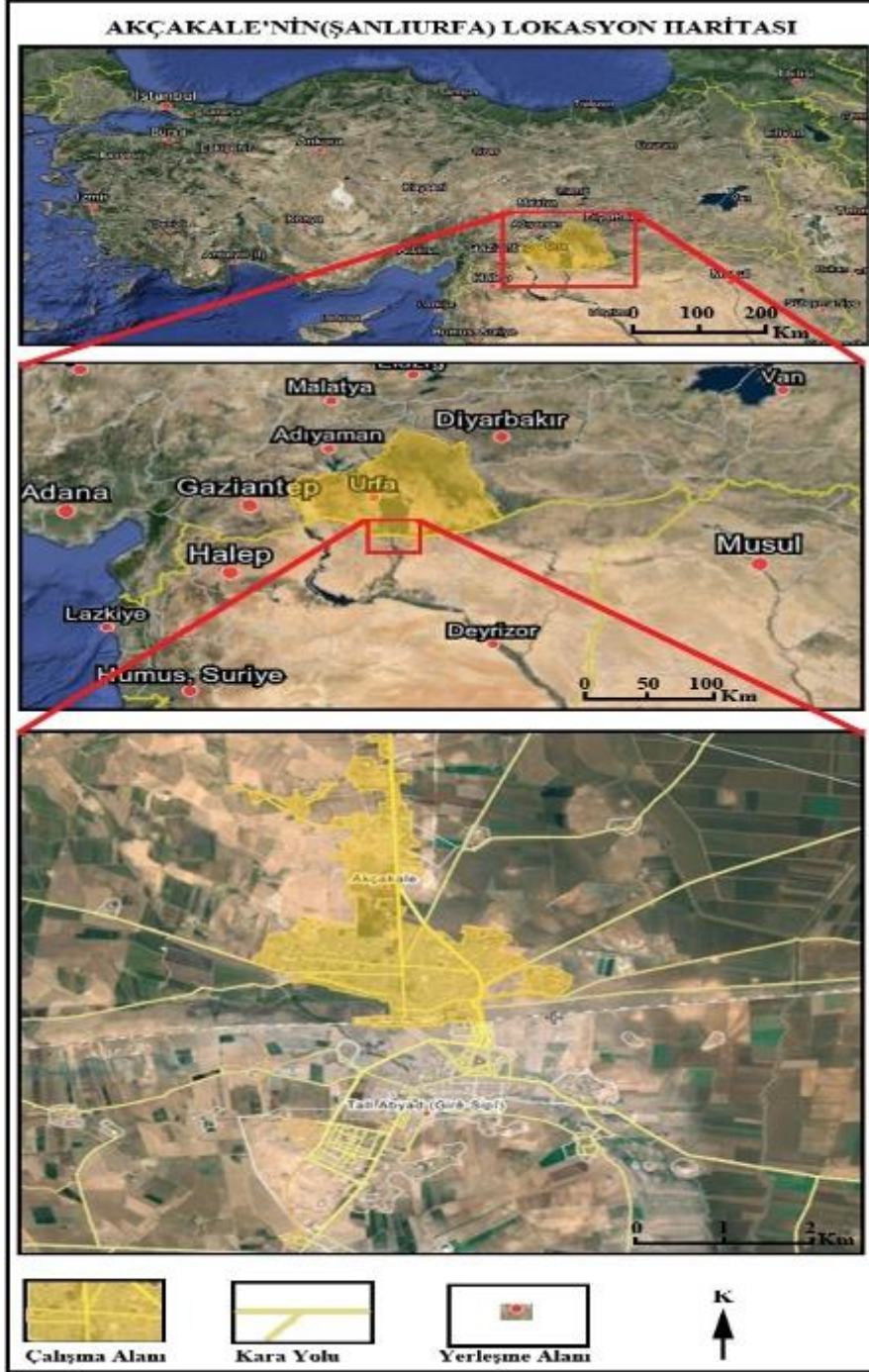
### 3. ÇALIŞMA’YA ÖRNEKLEME SEÇİLEN AKÇAKALE’ (ŞANLIURFA)NİN YERİ, SINIRLAR VE COĞRAFİ ÖZELLİKLERİ

Akçakale, deniz seviyesinden 385 m. yükseklikte olup, yüzölçümü 1248 km<sup>2</sup>’dir (Harita 2). Akçakale; Doğuda: Ceylanpınar – Viranşehir Batıda: Suruç Kuzeyde: Şanlıurfa – Harran Güneyde: Suriye Devleti ile çevrilidir. Akçakale İlçesi yönetim fonksiyonu bakımından Şanlıurfa İline bağlı ilçe merkezi statüsündedir. (Harita 1),İdari anlamda bağlı bulunduğu Şanlıurfa İline 52 km mesafe uzaklıktadır. Yukarı Mezopotamya’nın tabii bir parçası olarak kabul edilen Akçakale toprakları doğuda Tek Tek dağları ile batıda Suruç dağlık bölgesi hariç tutulursa kuzeyden güneye doğru açılan düz ve geniş bir ova görünümündedir. Doğudan batıya 85 km.yi bulan uzaklığı, kuzeyden güneye 28 km’ye ulaşan genişliği ile İlçe kendi sınırlarıyla bir dik kenar üçgeni andırır. Yazları kurak ve sıcak, kışları nispeten ılık geçer.

Temmuz ve Ağustos aylarında ortalama sıcaklık Senenin 25 günü sıcaklık 0°C'nin altındadır. En yüksek sıcaklık +46,5°C'dir. Senelik ısı farkı 40 derecedir. 2 Ağustos 1957'de Şanlıurfa'da sıcaklık +46,5°C'ye çıkarak, Türkiye'nin sıcaklık rekoru kırılmıştır. Bölgede genellikle yağışlar yetersiz olmaktadır. Senelik yağış ortalaması 331 mm ile 473 mm arasında değişir. Bununla birlikte Ekim ve Nisan ayları yağışların en bol olduğu dönemdir. Yörede kar yağışı görülmez. Önemli akarsuları ve gölleri yoktur. İlçemiz ormandan yoksundur.

2007 Yılında yapılan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt sistemine göre ilçe nüfusu merkezde; 26.877, köy ve kırsal yerleşim birimlerinde 49.932 olmak üzere toplam nüfus 76.800. olarak belirtilmiştir.





Harita 1: Akçakale (Şanlıurfa) Lokasyon Haritası



*Harita 2: Akçakale'nin ve Çadırkent'in Uydudan Bir Görünümü*

#### 4. ÖRNEKLEME ALANIMIZ AKÇAKALE (ŞANLIURFA) DEKİ BULGULAR

Akçakale'de yapılan saha araştırmasında mülteci varlığının hissedildiği en önemli yerin mültecilerin kendini güvende hissettikleri sığınmacı kampları olduğu belirtilmektedir.

##### 4.1. Sığınmacı Kampları

BM Mülteciler Yüksek Komiserliği'nin (UNHCR) Cenevre'de açıkladığı raporda 2012 yılı sonunda Dünya genelindeki toplam mülteci sayısı 45,2 milyon olarak kaydedildiği ve sadece 2012 yılında 7,6 milyon insanın ülkesini terk ettiği, terk etme gerekçelerinin başında ise savaşlar geldiği ifade edilmektedir. Mültecilerin yüzde 55'ini Afganistan, Somali, Irak, Suriye ve Sudan gibi iç savaş ve çatışma yaşanan beş ülkeden kaçanlardan oluşmaktadır.

Başka bir raporda ise BM, mültecileri genelde komşu ülkeler kabul etmektedir. Afrika da kıtlık yüzünden Somalili ve Etiyopyalı mültecilere kapısını açanlar da Kenya gibi komşu ülkeler olduğu gibi Suriye iç savaşında Suriyeli sığınmacılara yine kucak açan komşu ülkeler olmuştur. Gerek yakınlık gerekse topoğrafyanın elverişliliği ve ulaşım yakınlığı sınır boylarındaki akrabalık ve kültürel benzerlikler buna etken olmuştur (Tablo 3)

Raporda, ayrıca her dört mülteci den üçünün de komşu ülkelere kaçmayı tercih ettiği ve orada yıllarca kendi vatanlarına geri dönmeyi beklediğine dikkat çekilmektedir (Tablo 3-4). Ayrıca raporda; Suriye'den komşu ülkelere sığınanların sayısı 1,6 milyon olduğu, iç savaş nedeniyle de 2013 yılında da milyonlarca insanın ülkesini terk ettiği görülmüş, günümüzde 7 milyondan fazla Suriyeli mültecinin ülkelerini terk ettiği tahmininde bulunulmuştur (Tablo 4-5)

Elbette ki dünyanın en önemli sorunlarından olan bu durum uluslararası toplumun "mülteci-sığınmacı sorununun ekonomik ve politik boyutlarıyla çok ciddi bir biçimde ele alması ve çözümler üretmesi gerektiğini ortaya koymaktadır. Eğer farklı boyutlarıyla değerlendirecek olursak birçok ülke nüfusundan fazla hatta bu nüfus bir sığınmacı, mülteci ülkesi kurabilecek durumdadır. Orta doğuda devlet yönetimleri rejim anlamında değerlendirilecek olursak yönetsel anlamda Krallıklar olduğundan, demokrasiden uzak totaliter yönetimler şeklinde insan haklarından ve demokrasiden yoksun, demokratik hakların verilemediği, adaletsizliklerin ve hukuk anlamında sıkıntıların bulunduğu ülkelere karşılık gelmektedir. Bu şekildeki ülkelerde çeşitli sosyal ve siyasal krizlerin yaşanmasına doğaldır. Bu krizlerde büyüyerek iç savaşa kadar olayı götürmektedir. Ülkesinden kaçan halk başka ülkeler de mülteci durumuna düşmekte ve onları birçok sıkıntılar beklemektedir. Başta beşeri sorunlar, kültürel ve yaşam tarzı farklılıkları ekonomik anlamda işsizlik, açlık, yoksulluk, ayrıca yerleşme, konut ihtiyacı da en önemli problemlerdir. Ülkemize gelen bu insanlar daha çok kaçak yollarla gelmeyi tercih etmişlerdir. Yapılan bir çalışmada Van kent merkezinde barınan Suriyeli mültecilerin %94'ü pasaportsuz aynı zamanda kimliksiz sadece %6'sı resmi yollarla ülkemize giriş yaptığı belirlenmiştir. Yine başka bir çalışmada Mültecilerin % 50'si siyasi, % 16'sı dinsel, % 11'i savaş, % 8'i ekonomik, % 15'i ise diğer nedenlerle ülkelerini terk etmek zorunda kaldığını vurgulanmaktadır (Deniz, 2009, s. 187).

Türkiye'de daha önceki bilgimizde değindiğimiz gibi yaklaşık 1.7 milyon Suriyeli mülteci bulunmaktadır.(AFAD)Bu kadar fazla nüfus ülkemizde sınır boylarına yakın yerlerde çadır kent ve konteynırlarda barınmaya çalışılmıştır; fakat bu kadar nüfus ihtiyaçlara cevap veremeyince sığınmacıların büyük çoğunluğu kent merkezlerinde yaşamlarını sürdürmeye

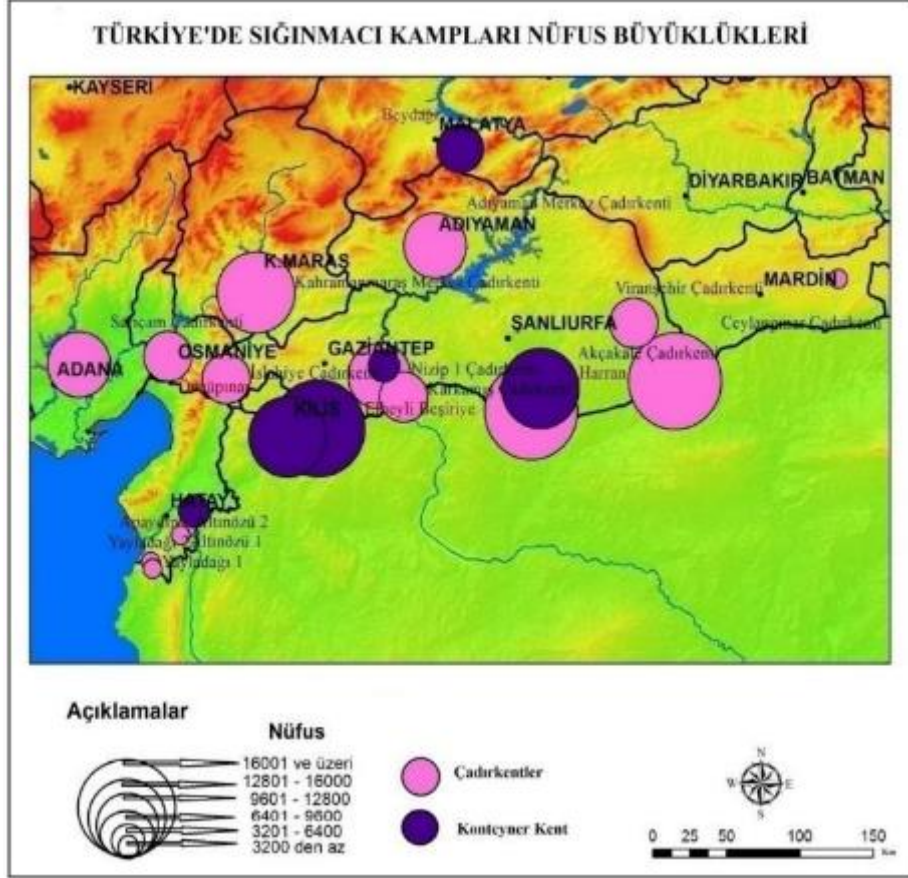
Çalışmış ülkenin değişik yerlerine dağılmış durumdadır. Türkiye'de yaklaşık 16 çadırkent ve 6 konteynırkent olmak üzere 22 adet barınma merkezi bulunmaktadır. Bu konteynırkentlerinde 2014 yılı içersin de 209.493 kişinin kaldığı belirtilmiştir (Harita 3).

Örnekleme aldığımız Akçakale de yaklaşık 40 bin civarında Suriyeli sığınmacı barınmaktadır. Bunun sadece 30.000'i gibi yüksek rakamı

Akçakale'nin merkezine yaklaşık 5 km uzaklıkta bulunan Süleyman Şah çadır kentinde yaşamaktadır (Tablo 3), (Harita 3).

**Tablo 3:** Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacıların Kaldığı Konteynir Kent ve Çadırkentler (AFAD 2014)

<b>KONTEYNERKENT VE ÇADIRKENT</b>	<b>NÜFUS</b>
Nizip - 2 Konteynir Kenti	5138
Apaydın Konteynir Kenti	5019
Öncüpınar Konteynir Kenti	14067
Elbeyli Beşiriye Konteynir Kenti	23305
Beydağı Konteynir Kenti	7205
Harran Konteynir Kenti	14261
Sarıçam Çadır Kenti	11816
Adıyaman Merkez Çadır Kenti	9851
İslahiye Çadır Kenti	9392
Karkamış Çadır Kenti	7366
Nizip - 1 Çadır Kenti	11196
Altınözü Çadır Kenti	1563
Altınözü 2 Çadır Kenti	2737
Yayladağı 1 Çadır Kenti	2768
Yayladağı 2 Çadır Kenti	2912
Kahramanmaraş Merkez Çadır Kenti	15052
Midyat Çadır Kenti	3169
Osmaniye Cevdediye Çadır Kenti	9098
Ceylanpınar Çadır Kenti	20496
Akçakale Çadır Kenti	25271
Viranşehir Çadır Kenti	7811
<b>Toplam</b>	<b>209493</b>

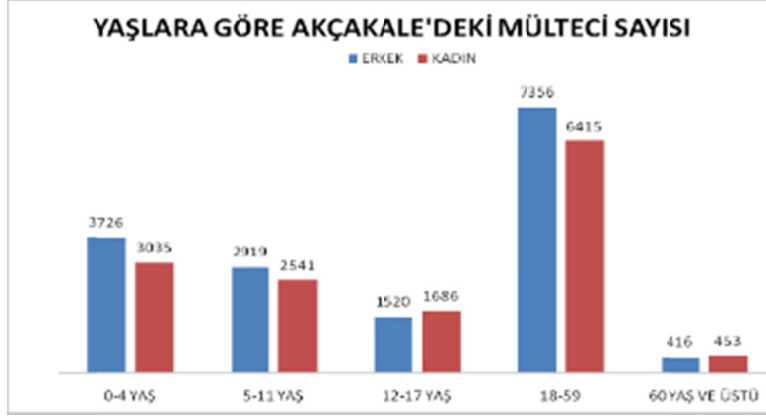


**Harita 3:** Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacıların Kaldığı Konteynerkent ve Çadırkentler (AFAD 2014)

**Tablo 4.** Türkiye'nin Sınır Komşuları ve Sınır Uzunlukları

Komşu Ülke	Komşu Olduğu Yön	Sınır Uzunluğu ( km )
Bulgaristan	Kuzeybatı	269
Yunanistan	Batı - Kuzeybatı	203
Gürcistan	Kuzeydoğu	276
Ermenistan	Doğu	325
Azerbaycan	Doğu	18
İran	Doğu	529
Irak	Güneydoğu	378
Suriye	Güney	877
<b>Toplam Kara Sınırımız</b>		<b>2875</b>

Akçakalede Akçakale'deki Suriyeli mültecilerin yaşlara göre dağılımı baktığımızda en fazla mültecinin 18-59 yaş aralığında olduğu görülmektedir. Ayrıca her yaş grubunda erkek göçmenin kadından fazla olması dikkat çekmektedir (Grafik 5).



**Grafik 5:** Akçakale'deki Suriyeli Mültecilerin Yaşlara Göre Dağılımı (2014 Yılı- AFAD)

Yerli halk tarafından alınan bilgiye göre çadırkente ve Akçakale merkezine karşılıklı olarak her yarım saatte bir şehir içi otobüs seferi başlatıldığını ve evleri çadırkente yakın olan Akçakaleli insanların bu imkândan yararlanmadığını dile getirilmiştir.

Akçakale şehrine ilk girmeden ilkel şekilde hazırlanan fakat daha ilerlendiğinde modern çadırlar görülmektedir. Bu ilkel çadır evlerin sonradan yoğun göç etkisiyle eklendiği tahmin edilmektedir.

Çadırkentin güvenliği ise çok disiplinli bir şekilde korunduğunu ve ilgili görevlilerden izin almadan herhangi bir girişin hatta fotoğrafın bile yasak olduğu görülebilmektedir. Akçakale çadırkentteki görevlilerden alınan bilgiye göre dış güvenliğin asker tarafından karşılandığını iç güvenliğin ise Arapça bilen çoğu -Akçakaleli- özel güvenlik görevlilerin sağlandığı belirtilmiştir.

Bunun yanı sıra Akçakale Kaymakamlık basın bürosundan alınan bilgiye göre devlet çadır da yaşayan her aile için kişi başına 87 TL'lik bir yardımda bulunmaktadır; yani 10 kişilik bir aile 870 TL devletten yiyecek-giyecek yardımı almaktadır fakat bu ödemeler nakit şeklinde değil kartla sağlanmaktadır. Karta yüklenen bu miktar o yıl ihaleye giren şirketlerin şehir merkezinde veya çadırkente yakın alanlarda açtıkları küçük marketlerle sağlanmaktadır. Yani devletten yardım ücreti alan bu insanlar şehir merkezine inerek bu marketlerde ücretlerini aşmama koşuluyla istediğini alabilmektedirler(Foto 1-2), (arazi gözlem ve mülakatları).



**Fotoğraf 1:** Suriyeli Mültecilerin Devletin Verdiği Kartlarla Alışveriş Yapabildiği Gıda Marketi (AFAD)

Yaptığımız incelemelerde daha önceki yıllarda devletin yardım ücretini vermediğini bunun yerine çadırkentlerde günde 3 öğün yemek verildiğini dile getirmiştir. Ayrıca Akçakale Suriyeli mültecilerden edindiğimiz bilgilere göre devlet sadece çadırkente yaşayanlara bu yardımı yapmakta, dışarıda ülkenin farklı alanlarına dağılmış olanlar her hangi bir barınma yardımı almamaktadır. Çadırkentte yaşamayan diğer aileler kısıtlı devlet yardımı olarak diğer Türk vatandaşları gibi (yakacak-giyecek) yardımını kaymakamlıklardan almakta, ayrıca Akçakale'deki yardım sever vatandaşların desteği ile yaşamlarını sürdürmeye çalıştıklarını vurgulamışlardır.

## 5. SİĞİNMACILARIN GELDİKLERİ BÖLGELER VE ÖZELLİKLERİ

Alman Coğrafyacı Ravenstein'e göre göçmenlerin büyük bir kısmı kısa mesafelere göç etmektedir. Bu göç birde hazırlıksız insanları bulursa insanlar en yakınındaki bölgelere akın ederler. Daha öncede belirtildiği gibi Akçakale bu yönüyle mültecilerin kavşak noktasındadır.

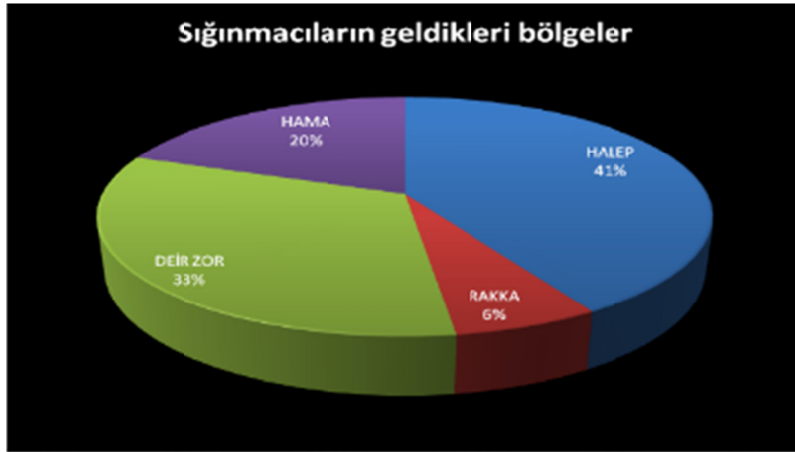
Akçakale'de yapılan saha araştırmasında Suriyeli mültecilerin çoğu Dier Zor %33, Halep %41 Hama %20 ve Rakka'dan %6'lık oranlarla geldiği ve gelen erkek mültecilerin kadın mültecilerden fazla olduğu görülmektedir (Grafik 6).

Mültecilerin çoğu çocuk ve orta yaşlıdır. Aşağıdaki tabloda görüldüğü gibi göç alan ile göç veren yer arasındaki mesafeler azaldıkça nüfusta bir o kadar artmış görülür; ayrıca nüfus miktarı da burada son derece önemlidir.

Örneğin Halep Suriye'nin en büyük 2.şehri aynı zamanda Suriye'nin primacity'si olan bir şehirdir.

Bundan dolayı hem Halep'in nüfusu hem de Akçakale'ye yakınlığından dolayı Akçakale ve diğer il ve ilçelerde Halepli mültecilerin daha yoğunlukta olduğu görülmektedir. Akçakale'de bir çok Suriyeli mültecilerle yapılan görüşmeler sonucunda en fazla mültecinin Halep ve Rakka yerleşim merkezlerinden geldiğini ve gelen mültecilerin yarısından fazlası yaklaşık %65'i kent merkezinden gelen kentli nüfusu oluşturmaktadır.

Bu kentli nüfusun bir bölümü eğitilmiş kişiler veya eğitimini yarıda kesip ülkemize göç eden kişilerdir. Eğitimini yarıda kesenlere ülkemiz üniversitelerini bu öğrencilere açmaktadır. Edinilen bilgiye göre bu öğrencilerin eğitimini tamamlayabilmesi için ilk önce Türkçe öğrenmeleri gerekiyor ilk yıl çeşitli noktalarda Türkçeyi öğrenen öğrenci daha sonra Gazi Antep'te var olan Suriye Ulusal Konseyin açmış olduğu ilgili birimlerde diplomalarını Türkçeleştirilerek diploma puanlarına göre çeşitli üniversitelerin ilgili bölümlerine başvurabilmektedir. Böylelikle yarıda kalmış eğitimlerini Türkiye'de sağlama imkânı verilmektedir. Ayrıca Akçakale'ye gelen birçok mülteci ile yapılan anket sonucunda mültecilerin yaklaşık %75-80 arası savaş biterse ülkelerine geri dönmek istediğini belirtmiş %20-25 arası ise kararsız olduğunu veya dönmeyeceğini belirtmiştir.



**Grafik 6:** Akçakale'deki Mültecilerin Geldikleri Bölgelere Göre Dağılımı (Anket)

## 6. MÜLTECİ GÖÇÜNÜN AKÇAKALE ÜZERİNDEKİ ETKİLER

Akçakale'nin 2014 nüfusu 95.700'dür. Bu nüfus itibarıyla Şanlıurfa ilinin en büyük ilçelerinden biridir. 2011 Şubat ayından beri Suriye'den



yoğun göç alan Akçakale’de, AFAD’ın 2014 sonu verileri itibariyle çadırkentte yaşayan toplam mülteci sayısı 30.067’dir. Akçakale Emniyet Müdürü’ne göre de yerleşim merkezinde de yaklaşık 10.000 Suriyeli mülteci; yine Akçakale AAFAD Müdürlüğüne göre 300 kadar da Iraklı Yezidi vardır. Bu verilere göre Akçakale’de toplam mülteci sayısı yaklaşık 40.367 kadardır. İlçe nüfusunun hemen hemen yarısı kadar bir nüfus, elbette yerleşim yerinde pek çok beşeri, ekonomik değişimlere yol açacaktır.

Şimdi bu mülteci nüfusun Akçakale’de ne gibi sorunlar veya avantajlar doğurduğunun analizi yapılacak olursa aşağıdaki çıkarımlara ulaşılabilir.



**Fotoğraf 2:** Akçakale Süleyman Şah Çadırkentinden Bir Görünüm

### 6.1. Sosyal ve Ekonomik Sorunlar

Suriye iç savaşlardan kaçmak isteyen Suriyeliler Akçakale topraklarına ya mülteci olarak giriş yapıyorlar ya da mülteci kamplarında kalıyorlar. Bir de ülkemize kaçak yollarla savaştan kaçan Suriyeliler var ki bunlar ülkemizde mülteci olarak girenlerden daha fazla olduğu düşünülmektedir. Suriye’de yaşam biçimlerini bilmediğimiz komşu ülkemizin vatandaşları savaştan kaçarken aslında kendilerini Akçakale’de ikinci bir savaşın içinde buluyorlar bu savaş ekonomik bir savaş diyebiliriz.

Tabi bu ekonomik savaşta Akçakale’deki yerli halkı olumsuz etkilemektedir. Hatta bu ekonomik savaşta en çok bizim yerli halkımız etkilenmiştir. Akçakale’de ki yerli halkı bir anda ekonomik savaşın içersine koyan Suriyeli mültecilere Akçakale halkının olumsuz bakış açısı şiddetli bir şekilde görülmekte ve bunu dile getirmekten de çekinmemektedirler.

Suriye Deir zor şehrinde Akçakale’ye gelen ve 9 çocuklu olan bir mülteciyle yapılan konuşmada Akçakale’deki halkın bakış tarzından çok rahatsız olduklarını adeta bize düşman gözüyle baktıklarını; fakat devletimizden ve hükümetinizden çok memnun olduğunu dile getirmiştir.

Akçakale'de bu olumsuz bakışlar gün geçtikçe alevlenmeye devam etmiş. Bazı durumlarda bu bakış açısı yerini kavgalara ve karşılıklı birbirlerine saldırmalarına neden olmuştur. Peki bu olumsuz bakış açısının temelinde ne vardır. Tabii ki insanları bu saldırganlığa iten temel sorun işsizliktir.

Suriyeli mültecilerin Akçakale'ye geldikleri günden beri işsizlik sayısında çok büyük bir artış meydana gelmiştir. Akçakale halkından öğrenildiğine göre Suriyelilerin ilçeye gelmesiyle işsizliğin arttığını bunun sebebin düşük ücretle çalışmalarından dolayı olduklarını dile getirmişlerdir. Halka göre Suriyeliler düşük ücretle çalıştıklarından ve sigorta primin olmamasından dolayı inşaat, fabrikalarda, tarlada çeşitli giyim ve restoranlarda çalışmaya başlamış ve bunun sonucunda Akçakale'deki yerli halkın işine son verilmiştir. Bu diğer Suriyeli mültecilerin bulunduğu alanlarda aynı sorunun olduğunu söyleyebiliriz.

Adeta ilçede mültecilerin meydana getirdiği bir ekonomik kriz oluşmuştur. Bundan dolayı ilçe merkezinden çevre il ve ilçelerine zorunlu bir göç yaşanmasına sebep olmuştur. Halka göre bu göç olgusundan en fazla etkilenen de inşaat işçileri olmuştur. İnşaat işçileri düşük ücretle çalışmak ve sigortasız çalışmak istemediklerinden dolayı sigortasız Suriyeli inşaat işçileri tercih edilmiş ve bundan dolayı inşaat işçileri boşta kalmıştır.

Çevre il ve ilçelere zorunlu bir göçün yaşanmasına bu da Akçakale'de var olan aile düzeninin bozulmasına sebep olmuştur; aynı zamanda Suriyeli zanaatkârların Akçakale'ye gelip kendi dükkânlarını açması esnafa da bir darbenin vurulmasına neden olmuştur. Bunların dışında bir de ilçede var olan sükûneti bozmaları, kalabalık gruplar halinde dolaştıklarından görüntü kirliliği yaşatmaları, ilçede çarpık kentleşmeye yol açmaları, dilencilik yaygınlaştırmaları, halka kimi zaman saldırmaları ve devlet görevlileri ile kimi zaman farklı dillerinden dolayı anlaşamamaları gibi nedenlerden dolayı sorun yaşamakta ve yaşatmaktadır.



**Fotoğraf 3:** Akçakale’de Suriyelilerin Açmış Oldukları Erkek Kuaför Salonu ve Lokantadan Bir Görüntü

## 6.2. Asayiş Sorunları

Önceki konuda anlattığımız konu Suriyeli mültecilerin kendi emekleri ve gücü ile ekonomik yaşamlarını sürdürdüğünü görmekteyiz. Bir de kolay yoldan para kazanmak isteyen Suriyeli mülteciler vardır. Akçakale Emniyet Müdürü ile yapılan söyleşide Suriyelilerin ilçelerine geldiklerinden beri çeşitli asayiş sorunlarının arttığını ve suçlu oranının da buna bağlı olarak arttığını dile getirmiştir.

Emniyet müdürü ile yapılan açıklamada “Suriyeliler ilçemize geldiklerinden beri hırsızlık, fuhuş olaylarında çok büyük artışlar meydana gelmiş. Evlilik olaylarında kişinin(yerli halkın)birden fazla evlilik yaptığı aynı zamanda mecbur kalan Suriyeli genç kızların yaşlı insanlarla mecburi evlilik yapıldığını dile getirmiştir. Bunun dışında bir de dilencilik çok yaygınlaşmıştır. Gerçekten de Akçakale’deki saha araştırmasında görüldü ki dilencilerin çoğu Suriyeli aynı zamanda evi olmayan bu insanlar çeşitli terkedilmiş harabe binalarda ve dükkânlarda kalmaktadırlar. Bunlar çok acı sorunlardır devletimizin bu soruna acil bir çözüm bulması gerekmektedir. Aksi halde bu gibi asayiş sorunları giderek büyüyecek ve artık karşı konulamaz hale gelecektir.



**Fotoğraf 4:** Akçakale'de Asayiş Sorunun Yaşandığını Haber Yapan Gazete Manşeti  
(Kaynak: Türkiye Gazetesi)

### 6.3. Siyasi (Politik) Sorunlar

2011 Mart ayından bu yana Türkiye açık bir şekilde Suriye rejimine kafa tutan muhalifleri desteklemiş ve bu çeşitli siyasi sorunlara neden olmuştur. Başta sınır ihlali iddiasıyla Haziran 2012 de TSK'ya ait Türk uçağının Suriye rejimi tarafından düşürülünce var olan gerilimin artmasına sebep olmuştur.

Tabii bu olaydan sonra Türk hükümeti muhaliflere desteğini daha da artırınca ve meclisten Suriye tezkeresi çıkınca Suriye-Türkiye sınır boyunca zaman zaman çatışmalara sebep olmuş. Nitekim bu çatışmalardan en fazla etkilenen de yine var olan sınırdaki il ve ilçelerdir. Nitekim Cilvegözü sınır kapısında, Akçakale füze saldırısında, Reyhanlı bombalı saldırısında, sınırda yaşayan yüzlerce kişi yaşamını yitirmiştir. Türkiye bu saldırılara Eylül 2013'te savaş helikopteri ve Mart 2014'te Suriye savaş uçağını düşürerek yanıt vermiş ayrıca çeşitli obüs ve füze rampaları ile Suriye topraklarına ateş açmıştır.

Az önce belirttiğimiz gibi çalışma sahamız olan Akçakale'de bu olaylardan etkilenmiş nitekim 3 Ekim muhaliflerden 2012'de Telabyaz'ı almak isteyen rejim güçleri attıkları havan ve top mermisi sınırı geçip Akçakale'nin en işlek caddesi olan İstasyon Caddesine isabet etmesiyle 5 kişinin ölümüne sebep olmuştur.



**Fotoğraf 5:** Akçakale Olayını Anlatan Bir Haber Sitesi (Kaynak: Hürriyet Gazetesi)

Bu olaydan sonra hükümet kırmızı alarm geçiş ve yeni angajman kuralı sonucunda ateş açılan yere çeşitli obüs ve top atışına tutulmuş bölgedeki Suriyeli muhaliflere göre bu top atışından 12 rejim askeri ölümüne neden olmuş açıklaması yapılmıştır.

Bu olaydan sonrada sınırı aşan çeşitli top mermileri ve sınırı aşan kurşunlar sebebiyle sınıra sıfır noktasında ki köyler, okullar, fabrikalar boşaltılmış. Bu da aynı zamanda ekonomik sorunlarında hızlanmasına ve sebep olmaktadır. Her ne kadar top mermileri ve ya kurşunlar sınırı artık aşmasa da zaman zaman yaşanan çatışmalardaki silah sesleri daha önce bu olayı yaşamış olan Akçakaleli insanlarımızı tedirgin etmeye devam etmektedirler.

#### 6.4. Kültürel Sorunlar

Suriye sınırında yaşayan halkların Akçakale'de yaşayan yerli halkla ortak bir akrabalık bağı bulunmaktadır. Yani Akçakale'de yaşayan Arapların Suriye tarafındaki Araplarla akrabalık bağı bulunmaktadır. Buna bağlı olarak da Suriye'de kaçışların en büyük sebeplerinden birisi de Türkiye sınırındaki yerleşmelerde akrabalık bağının olmasından biridir; yani akrabalarının yanına sığınabileceğini düşünen Suriyeliler mülteci müracaatı yapmadan

sınırdan geçiş yapmaktadır. Buda Türkiye'de Suriyeli sayısının tespitinde yanlış adımlar atılmasına sebep olmaktadır.

Daha öncede belirtildiği gibi Akçakale'deki halkla Suriyeli halk birbirinin akrabasıdır; buna bağlı olarak da kültürleri de birbirinin aynısıdır denilebilmektedir.(Bu halk 1921 Ankara antlaşması ile birbirinden koparılmıştır.)Bundan dolayı bu iki halk sert bir kültür sorunu yaşamaları mümkün değildir. Sadece bir yaşam tarzı (fikir ve davranış) sorundur denilebilmektedir.

## 7. DIŞ POLİTİKA

2011 Mart ayında başlayan Suriye iç savaşında Türkiye açık kapı politikası ile tüm Suriyeli halka eşit mesafede yanaşp dil, din, ırk, mezhep fark etmeksizin ülkesini bu insanlara açmış gerekli yardım ve donanımları sağlamıştır. Nitekim Türkiye şu ana kadar 5.6 milyar dolar insani yardım sağlamış uluslar arası kuruluşlar ise yardımı sadece 356 milyon dolardır. Aynı zamanda Türkiye en fazla Suriyeli misafir eden ülke konumundadır.

Çadırkentlerde her anlamda mültecilere destek olunmuş gerekli olan bütün sosyal, ekonomik, eğitim, dini ihtiyaçları Türkiye tarafından karşılanmaktadır.



*Fotoğraf 6:* BM Katkısıyla Hazırlanmış Bir Çadırkent Görünümü

## 8. MÜLTECİLERİN OLUMLU ETKİLERİ

Her ne kadar Suriye'den ve Irak'tan gelen mültecilerin ilçede olumsuz yönü ağır basmakta ise de yine de bu mültecilerin Akçakale'deki olumlu yönlerini görmekte fayda vardır. Şimdi bunlar üzerinde duralım. Yapılan saha araştırmasında görüldü ki bazı sektörlerin gelişimi bu mültecilerin gelmesine borçludur.

Örneğin inşaat sektöründe işçi veren bakımdan düşük ücret ve sigortasız çalıştıklarından dolayı ilk aranan işçiler mülteciler olmaktadır. Bu da işverenin kâra girmesine yol açmıştır. Bu saydığımız örnek ilçede en önemli olumlu etkinin yaşanmasına sebep olmaktadır.

Bunun dışında Akçakale’de yapılan saha araştırmasında Şanlıurfa il merkezine hareket eden minibüslerin daha sık ve doluluk oranlarının artmasına neden olmuştur. Şanlıurfa-Akçakale arasının 54 km mesafe Suriyeli mültecilerin çeşitli temel ihtiyaçları ve gereksinimlerden dolayı gününbirlik Şanlıurfa gitmektedirler. Bu da otobüs firmaların yüzünü güldüren ve göçün bu insanlara olumlu bir etkisinin yaşanmasına sebep olmaktadır.

Bunların dışında:

- Üretimi artırıcı etkileri yapmaları
- Yöresel firmaların rekabet şansı
- Buraya göç eden kitledeki doktor, mühendis ve benzeri eğitilmiş kimselerin düzgün bir insan kaynakları yönetimi ile Türkiye ekonomisine kazandırılması en azından iyimser örnek verilebilir.

## 9. SONUÇ VE ÖNERİLER

Suriye’de Mart 2011 olaylarından beri Türkiye’ye, daha çok kaçak yollarla, iltica eden sayıları 2.000.000’den fazla bu sığınmacılar sınır vilayetlerinde ve Türkiye’nin her bölgesine dağılmış durumdadır. Türkiye Ülkede işsiz olan ve vasıfsız kontrol dışı Suriye göçmenleri çeşitli ekonomik ve beşeri olumsuzlukların yaşanmasına neden olmuş adeta bölgede ülkede ekonomik sorunların oluşmasına neden olmuştur.

Örnekleme aldığımız Akçakale’de bu krizde etkilenmek istemeyen yerli halk başta büyük şehirlere ve çevredeki il ve ilçelere zorunlu bir göç e maruz kaldığı gözlenmiştir. Bu olay aile düzenlerinin bozulmasına neden olmuştur. Akçakale’de yapılan saha araştırmasında görüldü ki devlet yardımlarının nerdeyse tamamı Suriye’den gelen mültecilere yapılmaktadır.

Ancak bilinmelidir ki bu ekonomik savaşta Suriyeliler kadar Türkiye’nin değişik alanlarına dağılan sığınmacılar gittikleri yerde yerli halkta etkilenmiştir

Ayrıca 877 km olan Suriye-Türkiye sınırında geçişleri engelleyecek doğal bir engelin olmaması göz önüne alınarak Akçakale Suriye sınırına sıfır noktasında yer aldığından, çevre ilçeden daha fazla mülteci göçün yaşanmasına neden olmuş bu göçlerin de illegal yollarla sağlandığı görülmektedir; bundan dolayı devlet buralarda illegal göçlerin yaşanmaması için gerekli tedbir alınmalı geçişler kontrollü sağlanmalıdır.

Suriyeli mülteciler artık Türkiye'nin gerçeği ise bunun olumsuz etkilerini azaltacak olumlu etkiler üzerinde durulması gerekmektedir. Dönmek isteyenler teşvik edilmeli ve ülkelerine gönderilmelidir. Eğer gitmeyeceklerse bundan dolayı hükümet Suriyeli mültecileri öngören bir politika hayata geçirmesi gerekmektedir. Suriye konusu toplumsal uyum sorunu olarak ele alınmalı ve çalışma hayatı, eğitim, barınma, sağlık, belediye hizmetleri, toplumun alıştırılması gibi alanları düzenleyerek, sosyal ekonomi başata olmak üzere bir politika geliştirmelidir. Uyum süreci eğer başarılı olabilirse uzun vadede toplumsal zenginlik ve çok kültürlü yapının gelişmesine katkı sağlanabilir. Suriyeli mültecilerin geri dönmeyenleri olacağı göz ardı edilmemelidir.

#### KAYNAKLAR

- AFAD. (2013). Türkiye'deki Suriyeli Sığınmacılar. *2013 Saha Araştırması Sonuçları*. Ankara
- Akçakale (Şanlıurfa) Emniyet Genel Müdürlüğü.  
Akçakale (Şanlıurfa) AFAD Şube Müdürlüğü.  
Akçakale Kaymakamlığı Basın Büro Yönetimi.
- Gözenç, S. (1977). Arazi Kullanılması ve Değerlendirmesinin Coğrafi Yönden Tetkiki. *İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Dergisi*.
- Deniz, O. (2009), Mülteci Hareketleri Açısından Van Kentinin Durumu ve Kentteki Mültecilerin Demografik Durumu. *Doğu Coğrafya Dergisi*, (22), 187-204
- Erdoğan, A. (2014) Suriye olaylarına Genel Bakış Ve Suriye'deki İç Savaşın Türkiye'ye Yansımaları. <http://www.sancakgazetesi.com.tr/makale/ahmet-erdogan/suriye-olaylarina-genel-bakis/31.html>
- Tümertekin, E. (1968). *Türkiye'de iç Göçler*. İstanbul: G.Ü. Yay No: 1371, Coğ. Ens. Yay. No:54.
- Tümertekin, E. ve Özgüç, N. (2002). *Beşeri Coğrafya İnsan, Kültür, Mekân*. İstanbul: Çantay Kitapevi.

#### Web Kaynakları

- 15 Temmuz 2015, <http://www.ihh.org.tr/tr/main/news/0/18-aralik-2010-arap-baharinin-baslangici/1975>
- 15 Temmuz 2015, [http://www.turkiyerehberi.com/AKÇAKALE%20COĞRAFYASI\\_1914\\_icerikler.htm](http://www.turkiyerehberi.com/AKÇAKALE%20COĞRAFYASI_1914_icerikler.htm)
- 02 Ağustos 2015, <http://www.haberturk.com/gundem/haber/975425-istanbulda-sariyer-nufusu-kadar-suriyeli-yasiyor>
- 15 Temmuz 2015, <http://www.unhcr.org.tr/?page=12>
- 15 Temmuz 2015, <http://tr.euronews.com/2014/08/22/suriyede-olu-sayisi-200-bine-yaklasti/>
- 15 Temmuz 2015, <http://www.aljazeera.com.tr/>
- 15 Temmuz 2015, <https://tr.wikipedia.org/wiki/M%C3%BClteci>